

S CEAUȘESCEM NA LOVU

Pavel Oškrkaný

CRİȘAN, Vasile. *S Ceaușescem na lovu*. Přeložila Ana Suciú Šubert. Plzeň: Kassimex, 2012. ISBN 978-80-260-2170-4. 286 s.

Loni na podzim vyšla v nakladatelství Kassimex téměř třisetstránková kniha Vasile Crișana *S Ceaușescem na lovu*. Crișan byl dlouhá léta inženýrem Ministerstva lesního hospodářství a pětadvacet let pro rumunského prezidenta organizoval lovy, proto k tomuto tématu může říct víc než mnoho jiných.

Autor v úvodu knihy popisuje zbraně a další vybavení, které Ceaușescu k lovu používal. Většinou se jednalo o limitované edice a unikáty přímo od výrobce. Rovněž seznamuje čtenáře s tím, co všechno bylo zbudováno pro nejvyšší možný komfort Causescova lovu. Posedy, újediště, stanoviště, stovky kilometrů plotů, pětadvacet luxusních loveckých chat, z nichž ve většině Ceaușescu nikdy nebyl, stovky kilometrů cest v horských a pobřežních oblastech a daleko větší množství nejkratších a nejpřímějších loveckých stezek a mnoho zbytečných pracovních míst, která se starala jen o tuto Ceaușescovu vášeň či choutku.

Dále je kniha tematicky rozdělena na jednotlivé druhy lovů – lov medvědů, lov tetřevů, lov kamzíků atd. Na začátku autor vždy vysvětlí, kdy a jak se daný druh zvěře loví a přidá nejpikantnější historku, kterou většinou sám zažil, popřípadě slyšel od kolegů. S jídlem roste chuť, a tak většina těchto historek pochází z 80. let, mnohé až z roku 1989, kdy se Ceaușescu zúčastnil i svého posledního lovu, na sebe sama.

V třetí, nejlepší, části publikace popisuje Crișan významné a zajímavé lovy, jichž se zúčastnil. Autor také sdělil, že některé pikantní historky, například o lovu s Ceaușesca s Fidelem Castrem raději nezveřejnil, takže je o ně kniha ochuzena. I tak je ale velmi barvitým dokladem, jak rumunské myslivosti (nebo pytláčení), tak postupného vývoje Ceaușescovi osobnosti, kdy s maximální neomezenou vládou, chce také ulovit maximální množství zvěře s největšími možnými i nemožnými trofejemi.

Například v září 1989 kvůli zprávě, že se v lese u Suceavy objevil nepravděelný šestadvacaterák, přerušil pracovní návštěvu a jel jelena ulovit. Nespokojil se jen s velmi vzácnou trofejí tohoto jelena, ale prokázal svou loveckou chamtivost tím,

že ulovil ještě dalších devět jelenů.

Z celé knihy je poznat autorova hluboká nenávisť k Ceaușescovi. Pokud jej nechává mluvit v přímé řeči, tak vždy jen s jeho ráčkováním o jeho manželce Eleně pak mluví zásadně jako o „akademičce“ nebo „vědkyni“, vždy s uvozovkami. Je to v podstatě kopání do mrtvol, což více než dvacet let po smrti není příliš férové, zvlášť když si mohl autor doslova kopnout do živého rumunského diktátora, protože v jeho blízkosti často pobýval. Ale vzhledem k historce, kterou v knize popisuje, se není čemu divit: „*Jakou máš školu?*“

„Jsem lesní inženýr soudružko Ceausescu.“¹ „Lesní inženýr, povídáš? Takže ty máš na starosti les?“ „Ano soudružko, mám!“ „Proč rostou ty stromy tak křivě? Takhle ses učil starat se o les? Kdo ti sakra dal diplom?“ Samozřejmě se v něm též kumulovala spousta nespravedlností, které Ceaușescu provedl, jak rumunskému lidu, tak rumunské zvěře. Hlavně v druhé polovině vlády totiž rumunský tyran dosahoval svých velkých loveckých úspěchů při porušení lovecké etiky a často i zákona. Tato skutečnost musela Crișana jako pravého myslivce a lesníka velmi trápit. Ceaușescu v knize také nazývá největším pytlákem v zemi, který měl pro sebe vyhrazenou čtvrtinu lesního prostoru země. Nejvyššímu představiteli Rumunska se v jeho loveckých choutkách nedokázal nikdo postavit, jednak ze strachu, jednak proto, že všechny námitky byly zbytečné, jak svědčí i následující historka z knihy: „*Stoupali jsme po lesní cestě nahoru do údolí Sirodului, když jsme v zatáčce najednou zahlédli tetřevího kohouta se dvěma slepičkami, jak zobají kamínky a popelí se uprostřed cesty. Zastavili jsme a v tichosti obdivovali tu podívanou. (...) Ceausescu taky sledoval tuto nádhernou podívanou před našima očima. Stefan Dumitrescu prolomil ticho: ‚Jsou to dvě slepičky a jeden kohoutek, kteří se někdy v září shromažďují na takzvané falešné tokání. Během tohoto období jsou chráněni zákonem.‘*“

¹ Ačkoliv na obálce je jméno rumunského prezidenta uvedeno správně Ceaușescu, v celé knize se vyskytuje jako Ceausescu. To je jen jedna z mála výhrad k rumunským vlastním jménům, toponymům a celkové jazykové úpravě publikace, ke které by mohli více říci školení rumunisté. I laik si však povšimne vtipného faktu, že slovo Korektura je u autora korektury napsáno s „c“, což samo o sobě nedělá příliš přesvědčivý dojem.

Ceausescu se na něj podíval, pak se podíval na ty tři nevinné ptáky a řekl: ‚Přineste mi brrrokovnici!‘ (...) Dumitrescu to s tichým ale jasným hlasem zkusil ještě jednou: ‚Víte, soudruhu prezidente, lovecká sezona u tetřeva je v dubnu a...‘ Nestačil dodat ‚v květnu‘, když tři rány ukončily hru tří ptáků a proměnily je v mrtvolu.“

Knihy není literárně zcela na výši. Autor dokáže udržet logickou linii maximálně v jedné kapitole a mnohdy ani to ne. Odstavce na sebe občas navažují a někdy ani věty. Navíc když chce autor čtenáři přiblížit například atmosféru na pravém lovu (nikoli na Ceaușescově) tyká mu: „*Vstáváš ve dvě nebo ve tři v noci, jedeš autem a pak pokračuješ pěšky...*“ Což není zcela příjemné. Kdo by chtěl vstávat ve dvě hodiny? A český čtenář na to ani není z literatury zvyklý, slýchává to pouze od našich předních hokejstů.

V příloze je velké množství fotografií. Autor sám píše, že se při lovech hodně natáčelo a fotilo, takže rozhodně bylo z čeho vybírat. Mnohé ze snímků však vzhledem k tomu, že byly pořízeny většinou v sedmdesátých letech a v Rumunsku, nejsou příliš kvalitní.

Publikaci vydala v tisíci kusech společnost Kassimex, která se primárně zaměřuje na prodej nikoliv knih, ale rumunského vína a organizování honů v Rumunsku, a na knize to jde trochu poznat. Ovšem doufejme, že to není poslední nakladatelský počín Kassimexu. Kniha rozhodně stojí za přečtení a ocení ji nejen myslivci, ale také laici. Krásně totiž pojednává o jedné zvrhlosti jednoho diktátora. Takových děl je vícero a jsou vždy dokladem toho, jak chutná neomezená moc.